

Sygn. akt VIII U 528/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 września 2015 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Patrycja Bogacińska-Piątek
Protokolant:	Iwona Sławińska

po rozpoznaniu w dniu 11 września 2015 r. w Gliwicach

sprawy T. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania T. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 20 lutego 2015 r. **nr** (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu T. S. prawo do emerytury począwszy od (...)

(-) SSO Patrycja Bogacińska-Piątek

Sygn. akt VIII U 528/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 20 lutego 2015r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił ubezpieczonemu T. S. prawa do emerytury w niższym wieku w oparciu o art. 184 w związku z art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t. j. Dz.U. z 2015r. poz. 748) w związku z tym, iż nie udowodnił on 15 – letniego okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach przy pracach wymienionych w wykazie A, bowiem ZUS uwzględnił mu żadnego okresu takiej pracy.

W odwołaniu od powyższej decyzji oraz w toku procesu ubezpieczony domagał się jej zmiany poprzez przyznanie mu prawa do wcześniejszej emerytury. Podniósł, że zgodnie z przedłożonymi przez niego świadectwami pracy, aktami osobowymi i zeznaniami świadków, o przesłuchanie których wnosił, wykonywał pracę w warunkach szczególnych w całym okresie zatrudnienia w Zakładach (...) w T., od 15 października 1977r. do 20 sierpnia 2001r. Nadto w toku procesu podniósł, że taki rodzaj pracy wykonywał też w Gminnej Spółdzielni (...) w T. od

28 października 1974r. do 1 września 1976r., a także w Zakładach (...) w T. od 20 września 1976r. do 30 września 1977r.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując swoje stanowisko zawarte w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji, a dodatkowo podniósł, że do okresów pracy w warunkach szczególnych nie zaliczył odwołującemu okresu zatrudnienia w Zakładach (...) w T. od 15 października 1977r. do 20 sierpnia 2001r. w charakterze pilarza, ponieważ w wystawionym za ten okres świadectwie pracodawca zawarł informację, iż odwołujący nie wykonywał pracy

w warunkach szczególnych. Nadto z przedłożonej przez niego legitymacji ubezpieczeniowej wynika, że ubezpieczony u tego pracodawcy był zatrudniony od 15 października 1977r. na stanowisku kierowcy ciągnika.

Sąd ustalił co następuje:

Ubezpieczony T. S., urodzony (...) w dniu 2 lutego 2015r. złożył wniosek o emeryturę w wieku niższym niż 65 lat z tytułu zatrudnienia w szczególnych warunkach.

Ubezpieczony 60 lat ukończył (...)

Skarżący, na dzień 1 stycznia 1999r., legitymuje się okresem składkowym i nieskładkowym w wymiarze ponad 25 lat, z tym że w ocenie ZUS nie udowodnił żadnego okresu pracy w szczególnych warunkach wymienionej w wykazie A.

Ubezpieczony nie jest członkiem OFE.

Po przeanalizowaniu sprawy ZUS wydał zaskarżoną decyzję.

W toku procesu Sąd ustalił, że organ rentowy nie uwzględnił odwołującemu do pracy w warunkach szczególnych okresu zatrudnienia w Zakładach (...) w T. od 15 października 1977r. do 20 sierpnia 2001r. w charakterze pilarza, bowiem za ten okres nie przedstawił on świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych.

Na okoliczność wykonywania pracy w warunkach szczególnych u tego pracodawcy, odwołujący, w postępowaniu przed organem rentowym, przedłożył świadectwo pracy z dnia 28 sierpnia 2001r. (k.7 a.o.r.), gdzie potwierdzono, że w okresie od 15 października 1977r. do 20 sierpnia 2001r. T. S. wykonywał pracę na stanowisku brakarza i pilarza.

Z kolei na okoliczność faktu i charakteru wykonywania pracy w Gminnej Spółdzielni (...) w T. od 28 października 1974r. do 1 września 1976r., odwołujący przedstawił w ZUS świadectwo pracy z dnia 15 września 1977r., w którym wskazano, że u tego pracodawcy był zatrudniony w charakterze kierowcy ciągnika. Również na okoliczność faktu i charakteru wykonywania pracy w Zakładach (...) w T. od 20 września 1976r. do 30 września 1977r., odwołujący przedstawił w ZUS świadectwo pracy z dnia 6 października 1977r., w którym wskazano, że u tego pracodawcy był zatrudniony w charakterze kierowcy.

W toku procesu Sąd w oparciu o zeznania świadków i przesłuchanie ubezpieczonego ustalił, że w Zakładach (...) w T., w których zatrudniony był odwołujący, zajmowano się przetwarzaniem drewna pozyskanego z lasu, na różne sortymenty tarcicy i handel tymi wyrobami. Zakład w którym pracował ubezpieczony, był faktycznie tartakiem mechanicznym. Drewno przywożone z lasu było

w postaci długich pni, które należało po wstępnej segregacji przeciąć na mniejsze kawałki nadające się do przetarcia w tartaku. Również po przetarciu deski i belki były segregowane według sortymentów i układane na osobnych stosach, a następnie ładowane na przyczepę i wywożone do odbiorców.

Odwołujący przez pierwsze trzy lata zatrudnienia w tym tartaku, w tym również

w spornym okresie wykonywał głównie obowiązki kierowcy ciągnika, za pomocą którego wywoził produkty do odbiorców i przywoził niezbędne zaopatrzenie w smary i paliwa. Równocześnie w tym samym czasie gdy nie było potrzeby wyjazdów ciągnikiem, pracował też jako operator wózka widłowego, którym podnoszono i transportowano w tartaku drewno do przeróbki i ładowano oraz przewożono też stosy gotowych produktów .. (...) kolei w wypadku awarii ciągnika odwołujący, wraz z mechanikiem, był zmuszony uczestniczyć w jego naprawie, czy też przeróbkach. Następnie od

15 października 1980r. odwołującemu powierzono stanowisko brakarza, faktycznie jednak, podobnie jak w późniejszym okresie kiedy już formalnie zajmował takie stanowisko, wykonywał prawie wyłącznie pracę pilarza. Do jego obowiązków w tym okresie należała wstępna ocena pni drewna i dobranie odpowiednich miejsc do ich przecięcia na mniejsze kawałki. Sama ocena dokonywana była właściwie łącznie z przecinaniem i polegała jedynie na pobieżnej ocenie wzrokowej. Prace te ubezpieczony wykonywał za pomocą pilarki spalinowej, która była urządzeniem wibracyjnym. Nie wykonywał w tym czasie innych prac zwłaszcza przy obsłudze wózka widłowego, czy ciągnika, jak również w warsztacie. Pracę tę wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy dla tego stanowiska pracy. jedynie okazjonalnie, gdy nawarstwiły się braki innych pracowników, zdarzało się że przez kilka godzin segregował i układał przetarte drewno. Sytuacje takie były jednak wyjątkowe i zdarzały się nie więcej niż kilka razy w roku.

Czynnikami szkodliwymi w jego miejscu pracy były głównie wibracje i hałas, a także zapylenie. Odwołujący z tytułu pracy na tym stanowisku otrzymywał dodatek szkodliwy.

Razem z odwołującym w spornym okresie pracowali w tym samym tartaku świadkowie C. B., który był kierownikiem D. Hali (...) i kierownikiem D. Surowca oraz M. P., który był kierownikiem D. Mechanicznego.

Sąd ustalił ponadto, że w aktach osobowych ubezpieczonego, na karcie 46, znajduje się zaświadczenie z dnia 20 czerwca 1987r. potwierdzające, że T. S.

w dniu 20 czerwca 1987r. ukończył z wynikiem pozytywnym kurs dla operatorów pilarek. Z treści samego zaświadczenia wynika jednak, że było to szkolenie doskonalące jego umiejętności, z kolei z zeznań świadków wynika, że już wcześniej szkolenie podstawowe odwołujący musiał zaliczyć, skoro dopuszczono go do kursu doskonalącego, a przede wszystkim do obsługi pilarek w tartaku.

W dalszej kolejności w toku procesu, Sąd w oparciu o akta osobowe ubezpieczonego ustalił, że w Gminnej Spółdzielni (...) w T.

w okresie spornym, tj. od 28 października 1974r. do 1 września 1976r. odwołujący faktycznie cały czas pracował w pełnym wymiarze czasu pracy jako kierowca ciągnika.

W całym spornym okresie odwołujący był pracownikiem najemnym i nie był członkiem spółdzielni. Również w Zakładach (...) w T. od

20 września 1976r. do 30 września 1977r. odwołujący faktycznie stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, wykonywał swoje obowiązki zawodowe wyłącznie jako kierowca ciągnika.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie: akt organu rentowego, zeznań świadków: C. B. i M. P. (zapis rozprawy z dnia 10 czerwca 2015r. minuty od 13.03 i nast.), wyjaśnień ubezpieczonego (zapis rozprawy z dnia 10 czerwca 2015r. minuty od 53.00 i nast.), a także akt osobowych ubezpieczonego dołączonych do akt sprawy i koperty k.22 i 24.

Zebrany materiał dowodowy Sąd uznał za kompletny i wystarczający do poczynienia ustaleń faktycznych oraz na rozstrzygnięcie sprawy. W szczególności Sąd dał w pełni wiarę zeznaniom świadków, gdyż są spójne i wzajemnie się potwierdzają. Należy również podkreślić, że świadkowie precyzyjnie i w sposób nie budzący najmniejszej wątpliwości określili charakter pracy odwołującego, a ponadto byli współpracownikami odwołującego, nadto świadek B. był przełożonym odwołującego.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego, T. S. zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz.U. z 2015r. poz. 748) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

W zakresie określenia wieku emerytalnego, o którym mowa w art. 32 ust. 1 ww. ustawy, rodzajów prac lub stanowisk oraz warunków, na podstawie których ubezpieczonym przysługuje prawo do emerytury art. 32 ust. 4 odsyła do uregulowań Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 poz.43 ze zm.).

Zgodnie z treścią § 2 ust. 1 i 2 ww. rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w tym akcie prawnym są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Okresy pracy, o których mowa w ust. 1, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy.

Natomiast jak stanowi § 1, ust 1 rozporządzenie stosuje się do pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, wymienione w § 4-15 rozporządzenia oraz w wykazach stanowiących załącznik do rozporządzenia, zwanych dalej "wykazami".

W myśl § 3 i 4 rozporządzenia, pracownik który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w załączonym do rozporządzenia wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

1. osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 60 lat dla mężczyzn
2. ma wymagany 25 letni okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Zaś do okresów zatrudnienia w szczególnych warunkach, zalicza się także okresy pracy górniczej w rozumieniu przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym górników i ich rodzin oraz okresy zatrudnienia na kolei w rozumieniu przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników kolejowych i ich rodzin.

Przedmiotem sporu pozostawało ustalenie, czy ubezpieczony T. S. przez okres co najmniej 15 lat pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w szczególnych warunkach, a tym samym, czy ubezpieczony spełnia przesłanki do nabycia emerytury wcześniejszej z tytułu pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze, po ukończeniu 60 roku życia.

Warunkiem nabycia uprawnień emerytalnych według art. 184 jest spełnienie przesłanki stażu przed dniem 1 stycznia 1999r. Brak w treści art. 184 przesłanki końcowej daty spełnienia pozostałych warunków nabycia uprawnień emerytalnych (tj. na dzień 31 grudnia 2008r.) powoduje, że ubezpieczeni, którzy w chwili wejścia w życie ustawy

o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych posiadali wymagany okres ubezpieczenia (szczególny i zwykły), mogą realizować prawo do emerytury na starych zasadach po osiągnięciu wieku emerytalnego określonego w art. 32 również po dniu

31 grudnia 2008r. oraz nieprzystąpieniu do OFE albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa. Wszystkie przesłanki muszą zostać spełnione łącznie.

Zgodnie z wykazem A, dział XIV poz. 18 stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, prace związane z obsługą urządzeń i narzędzi wibracyjnych lub udarowych są pracami w szczególnych warunkach, uprawniającymi do niższego wieku emerytalnego. Również takimi pracami są wymienione w dziale VIII pod poz. 3 prace kierowców ciągników, kombajnów lub pojazdów gaśnicowych.

Według oceny Sądu postępowanie dowodowe przeprowadzone w tej konkretnej sprawie wykazało w sposób jednoznaczny, że ubezpieczony T. S. spełnia wszystkie przesłanki określone w ww. przepisach pozwalające na przyznanie mu prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach, bowiem bez wątpienia co najmniej przez okres 15 lat wykonywał prace w szczególnych warunkach – pozostałe warunki wynikające z treści art. 32 ust. 1 i art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2015r. poz. 748) są niesporne.

Przedmiotem sporu w niniejszej sprawie pozostawało ustalenie charakteru pracy ubezpieczonego w wyżej wymienionych spornych okresach, za które to okresy nie zostały mu wydane świadectwa pracy w szczególnych warunkach.

Organ rentowy nie uwzględnił odwołującemu spornych okresów pracy, argumentując że nie przedłożył on w tym zakresie stosownych świadectw wykonywania pracy w szczególnych warunkach.

Trzeba jednak podkreślić, iż w myśl z ugruntowanego już stanowiskiem judykatury i doktryny „sądy pracy i ubezpieczeń społecznych rozpoznając sprawy z zakresu ubezpieczeń społecznych dokonują kontroli zgodności decyzji administracyjnych wydanych w tych sprawach z prawem w trybie odrębnym określonym w kodeksie postępowania cywilnego, w którym to trybie nie obowiązują ograniczenia dowodowe obowiązujące w postępowaniu administracyjnym toczącym się przed organami rentowymi ” (vide – wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 12 kwietnia 1996r., sygn. akt III AUr 235/96, Orzecznictwo Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 1997r., nr 1, poz. 2).

Tak więc w postępowaniu przed sądem ubezpieczeń społecznych mogą być przeprowadzane wszelkie dowody zmierzające do prawidłowego rozstrzygnięcia.

Z przeprowadzonego w niniejszej sprawie postępowania wynika jednoznacznie, że ubezpieczony w trakcie zatrudnienia w Zakładach (...) w T., od momentu kiedy powierzono mu stanowisko brakarza – po 3 latach od zatrudnienia, a następnie pilarza tj. od 15 października 1980r. do końca zatrudnienia w tym zakładzie, bez względu na nazwę stanowiska pracy, faktycznie stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace związane z obsługą narzędzi wibracyjnych, tj. pilarki spalinowej. Z kolei w trakcie całego okresu zatrudnienia w Gminnej Spółdzielni (...) w T. od 2 stycznia 1976r. do 1 września 1976r., a także w Zakładach (...) w T. od 20 września 1976r. do 30 września 1977r. ubezpieczony faktycznie stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace kierowcy ciągnika. Wszystkie wymienione rodzaje prac zostały wymienione w wykazie prac w warunkach szczególnych, uprawniających do wcześniejszego przejścia na emeryturę.

W związku z powyższym, uznając że ubezpieczony z dniem ukończenia wieku 60 lat, legitymuje się wymaganym okresem pracy w szczególnych warunkach oraz spełnia przesłankę posiadania 25 – letniego ogólnego stażu pracy, Sąd stwierdził, że jego odwołanie jest uzasadnione.

Biorąc wszystkie powyższe względy pod uwagę, Sąd na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł, jak w sentencji wyroku, przyznając ubezpieczonemu prawo do emerytury od (...), tj. od osiągnięcia wieku emerytalnego.

(-) SSO Patrycja Bogacińska-Piątek